

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

14 ביוני 2005

180

ז' בסיון התשס"ה

עמוד

866 ..... הצעת חוק הגבלת הפרסומת והשיווק של מוצרי טבק (תיקון מס' 4), התשס"ה-2005

868 ..... הצעת חוק לתיקון פקודת הטבק (מס' 5), התשס"ה-2005

**הצעת חוק הגבלת הפרסומת והשיווק של מוצרי טבק (תיקון מס' 4),
התשס"ה-2005**

1. תיקון סעיף 7א בחוק הגבלת הפרסומת והשיווק של מוצרי טבק, התשמ"ג-1983¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 7א(ה) –

(1) האמור בו יסומן כפסקה "(1)", ובה, המילים "שאינם מיועדים בעיקרם לילדים או לבני נוער עד גיל 18" – יימחקו;

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(2) הוראות פסקה (1) לא יחולו על מתן חסות או פרסומת לאירוע או לפעילות, או למשתתף בהם, אם מתקיים לגבי האירוע או הפעילות אחד מאלה:

(א) הם מיועדים בעיקרם לילדים או לבני נוער עד גיל 18;

(ב) הם מתרחשים בכמה מדינות, מעורבות בהם כמה מדינות או שהם בעלי השפעה בין-לאומית אחרת.

(3) פרסומת בעתון או בכל דבר דפוס אחר שבה צוין מתן חסות ושלפי הוראות פסקה (1) אין רואים בה פרסומת עקיפה, אשר גודלה עולה על 10 סנטימטרים מרובעים, תכלול אזהרה בהתאם להוראות סעיף 7.

ד ב ר י ה ס ב ר

כללי

לאותו איסור. בהתחשב בעיקרון היסוד המוכר בפסיקה הישראלית של חופש הביטוי, לרבות חופש הביטוי המסחרי, והמגבלות הקיימות לענין פגיעה בעיקרון זה, ניתן בשלב ראשון לצורך אשרור האמנה, לראות בישראל כמדינה שבה קיימת מגבלה חוקתית להטלת איסור מקיף על פרסומת למוצרי טבק. עם זאת, בעתיד הקרוב ניתן לצפות כי יוספו בחקיקה הגבלות נוספות על פרסומת כאמור אשר ייתכן שיגיעו לכדי איסור מקיף על פרסומת למוצרי טבק, וכן ניתן לצפות שהגבלות כאמור יעמדו בדרישת המידתיות המצדיקה פגיעה בעיקרון חופש הביטוי כאמור.

סעיפים 3 ו-4 בפרק 13 לאמנה קובעים כי מדינה שלא מגבלה חוקתית כאמור תאסור, לכל הפחות, על פרסום של מוצרי טבק באפיקי פרסומת מסוימים. לגבי רוב אפיקי הפרסומת שבהם קיים איסור לפרסום מוצרי טבק לפי הוראות האמנה, כגון שידורי רדיו וטלוויזיה, אסורה הפרסומת בישראל כבר היום לפי הוראות סעיף 3 לחוק הגבלת הפרסומת והשיווק של מוצרי טבק, התשמ"ג-1983 (להלן – החוק).

עם זאת, כדי לעמוד בדרישות המינימום ליישום פרק 13 של האמנה, על ישראל לאסור או להגביל מתן חסות של חברות טבק לאירועים או לפעילויות בין-לאומיות, וכן מתן חסות למשתתפים באירועים או

אמנת המסגרת לפיקוח על טבק (FCIT – Framework Convention on Tobacco Control) (להלן – האמנה) שעליה חתמה מדינת ישראל ביוני 2003, נועדה לצמצם, ככל האפשר, את הנזקים הבריאותיים הכבדים הנגרמים כתוצאה משימוש במוצרי טבק. האמנה קובעת כללים בנוגע למכלול התחומים הקשורים למוצרי טבק ולשימוש בהם, לרבות איסור פרסומת, חובת פירוט של רכיבי מוצרי טבק, הגבלות על עישון במקומות ציבוריים, מיסוי, הסברה וגמילה. לגבי רוב התחומים שבהם עוסקת האמנה קיימות הוראות בחקיקה הישראלית, המיישמות את דרישות הסף שקובעת האמנה. הוראות אחרות המוסדרות באמנה הן בגדר הצהרות המדיניות הרצויה, המשקפות את מדיניות משרד הבריאות. הוראות כאלה אינן מהייבות חקיקה לצורך יישומן ואינן נוגדות את החקיקה הישראלית הקיימת.

מטרת החוק המוצע להשלים את הוראות החקיקה הרצויות לקראת אשרור האמנה.

סעיף 1 פרק 13 לאמנה קובע כלל של איסור מקיף על פרסומת למוצרי טבק; ואולם הוראות פרק זה מאפשרות למדינה שבה קיימת מגבלה חוקתית לקביעת איסור מקיף כאמור, לקבוע הסדרים חלופיים

¹ ס"ח התשמ"ג, עמ' 38; התשס"ד, עמ' 555.

א9. (א) יצרן או יבואן של מוצרי טבק יגיש לשר הבריאות, בכל שנה עד יום 1 במרס, דין וחשבון מבוקר ומאומת בידי רואה חשבון מטעם מו, בדבר הוצאותיו בשנה הקודמת בעבור פרטומת, קידום מכירות ומתן חסות למוצרי הטבק שהוא ייצר או ייבא; דין וחשבון כאמור יוגש במסמך מודפס ובאמצעי אלקטרוני או מגנטי.

"דיווח בדבר הוצאות בעבור פרטומת למוצרי טבק

(ב) שר הבריאות יפרסם את פרטי הדין וחשבון כאמור בסעיף קטן (א) באתר האינטרנט של משרד הבריאות או בדרך מתאימה אחרת כפי שימצא לנכון.

ב9. (א) יצרן או יבואן של מוצרי טבק יגיש לשר הבריאות בכל שנה, עד יום 31 בדצמבר, רשימה המפרטת את כל הרכיבים המשמשים בייצורם של מוצרי הטבק שהוא ייצר או ייבא באותה שנה, ואת כמותם במוצר הטבק.

דיווח בדבר רכיבים של מוצרי טבק

(ב) הרשימה כאמור בסעיף קטן (א) תיערך לגבי כל שם מסחרי או מותג של מוצר טבק בנפרד, בסדר תכולה יורד של הרכיבים לפי משקלם היחסי במוצר הטבק, ותכלול, לגבי כל רכיב, את כל אלה:

(1) סוג הרכיב ומטרת השימוש בו במוצר הטבק;

ד ב ר י ה ס ב ר

שהן צד לאמנה להטיל על חברות טבק חובת דיווח על הרכיבים והפליטות של מוצרי טבק וכן מידע טוקסיקולוגי אודות אותם רכיבים ופליטות. כמו כן מחייב הפרק האמור קביעת הסדרים לענין דיווח של המידע האמור לציבור. פרק 11 לאמנה מחייב סימון רכיבים ופליטות רלוונטיים על אריזות של מוצרי טבק.

לאור הוראות האמנה האמורות, מוצע להוסיף בסעיף 9 לחוק הוראה המחייבת יצרן או יבואן של מוצרי טבק להגיש לשר הבריאות, מדי שנה, רשימה המפרטת את כל הרכיבים המשמשים בייצורם של מוצרי הטבק שהוא ייצר או ייבא באותה שנה, וכמותם במוצר הטבק.

כמו כן מוצע להסמיך את שר הבריאות להתקין תקנות בדבר סימון הרכיבים כאמור, אם יוחלט כי סימון כאמור הוא רצוי.

השפעת החוק המוצע על זכויות ילדים

הצעת החוק נועדה לתרום להגנה על הציבור, ובכלל זה ציבור הילדים, מפני הנזקים הבריאותיים הכבדים שנגרמים כתוצאה מהשימוש במוצרי טבק. מתן מידע לציבור בדבר רכיבי מוצרי טבק והשפעותיהם על הבריאות עשוי להרתיע ילדים מלהשתמש במוצרי טבק, ולהבטיח להם עתיד בריא יותר.

בפעילויות כאמור. זאת, כדי להסדיר שיתוף פעולה בין-לאומי בין הצדדים לאמנה ולשם מניעת עקיפה של האיסור למתן חסות כאמור.

לפיכך מוצע לתקן את סעיף 7א לחוק, המתיר במקרים מסוימים מתן חסות לסוגי אירועים ולקבוע כי פרטומת ומתן חסות לאירוע או לפעילות, או למשתתף בהם, היא אסורה, לא רק במקרה שבו האירוע או הפעילות כאמור מיועדים לילדים או לבני נוער עד גיל 18, כפי המצב הקיים היום, אלא גם אם הם מתרחשים בכמה מדינות, מעורבות בהם כמה מדינות או שהם בעלי השפעה בין-לאומית אחרת. כן מוצע לחייב שפרטומת בדפוס שבה צוין מתן חסות, שגודלה מעבר לגודל מינימום מסוים, תכלול אזוהרה, בדומה לכל פרטומת אחרת למוצר טבק.

סעיף 2 לסעיף 9א המוצע

סעיף 4 בפרק 13 לאמנה מחייב מדינות שאינן קובעות איסור גורף על פרטומת למוצרי טבק, לחייב את חברות הטבק לדווח על הוצאותיהן בעד פרטומת כאמור. מוצע להוסיף בסעיף 9א לחוק הוראה המחייבת דיווח כאמור לשר הבריאות.

לסעיף 9ב המוצע

פרק 10 לאמנה, שענינו רגולציה של גילוי מידע אודות רכיבים של מוצרי טבק, מחייב את המדינות

הצעות חוק 180, 1 בסיון התשס"ה, 14.6.2005

(2) מידע בדבר רעילות הרכיב בצורתו הגולמית ובעת השימוש בו (מידע טוקסיקולוגי), לרבות בדבר השפעתו של הרכיב על בריאותו של המשתמש במוצר הטבק ועל התמכרותו לאותו מוצר.

(ג) הרשימה כאמור בסעיף קטן (א) תוגש לשר הבריאות במסמך מודפס ובאמצעי אלקטרוני או מגנטי; ואולם מהרשימה המוגשת לשר הבריאות באמצעי אלקטרוני או מגנטי, יושמט המידע בדבר מתכון (פורמולציה) של שם מסחרי או של מותג מסוים, המהווה סוד מסחרי.

(ד) שר הבריאות יפרסם את הרשימות שהוגשו לו לפי סעיף זה, בלא המידע המהווה סוד מסחרי כאמור בסעיף קטן (ג), באתר האינטרנט של משרד הבריאות או בדרך מתאימה אחרת כפי שימצא לנכון.

(ה) שר הבריאות רשאי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להתקין תקנות לענין סעיף זה, לרבות לענין חובת סימון רכיבים המשמשים בייצור מוצרי טבק על גבי חפיסות מוצרי הטבק ואופן בדיקת שיעור הרכיבים כאמור.¹

הצעת חוק לתיקון פקודת הטבק (מס' 5), התשס"ה-2005

היקון סעיף 73 1. בפקודת הטבק, בסעיף 73, בפסקה (5), אחרי "שיוצר בישראל" יבוא "או שיובא לישראל".

ד ב ר י ה ס ב ר

לישראל. לפיכך ניתן כיום לרכוש סיגריות מתוצרת חוץ, כבודדות או בחפיסות המכילות פחות מ־20 סיגריות. נוסף על האפליה הנוצרת בשל המצב הקיים לרעת יצרנים ישראלים לעומת יצרני חוץ, הדבר מגביר את זמינותן של הסיגריות, בעיקר בקרב בני נוער שלא תמיד ידם משגת לרכישת חפיסת סיגריות שלמה.

מוצע לתקן את סעיף 73 לפקודה ולהחיל את הסמכות להתקנת תקנות לענין מידתם, צורתם ותיאורם של חפיסות וכלי קיבול של טבק, גם לגבי טבק שיובא לישראל.

השפעת החוק המוצע על זכויות ילדים

התיקון המוצע יאפשר פיקוח על מידתם, צורתם ותיאורם של חפיסות וכלי קיבול של טבק שיובא לישראל, תוך הגנה על כלל הציבור ובכלל זה ציבור הילדים והנוער, ויסייע להפחתת הזמינות של מוצרי טבק לילדים ולנוער.

אמנת המסגרת לפיקוח על טבק (להלן – האמנה), שנחתמה בידי המדינות החברות בארגון הבריאות העולמי (WHO) ושעליה התמזה מדינת ישראל ביוני 2003, קובעת בין השאר, כי כל מדינה תעשה מאמצים לאסור על מכירתן של סיגריות בודדות או בקופסאות קטנות, מכירה כאמור מעלה את זמינות הסיגריות לבני נוער.

כיום, לפי סעיף 73 לפקודת הטבק (להלן – הפקודה), רשאית הממשלה להתקין תקנות, בין השאר, לענין מידתם, צורתם ותיאורם של חפיסות וכלי קיבול של טבק שיוצר בישראל, הממשלה אצלה את סמכותה האמורה לשר האוצר, ובתקנה 6 לתקנות הטבק, התש"ס-1979, נקבע, בין השאר, כי מוצרי טבק מסוג סיגריות יימכרו בחפיסות המכילות 20 יחידות.

עם זאת, מכיוון שההסמכה לפי סעיף 73(5) לפקודה היא רק לענין חפיסות וכלי קיבול של טבק המיוצר בישראל, מתייחסת התקנה האמורה רק לסיגריות שיוצרו בישראל, ולא קיימת הוראה דומה לגבי סיגריות שיובאו

¹ דיני מדינת ישראל, מס' 6, התש"ך, עמ' 100; ס"ח התשמ"ו, עמ' 43.